

RECENZIJJE, PRIKAZI I INFORMACIJE O PUBLIKACIJAMA — REVIEWS AND INFORMATION ON PUBLICATIONS

Jelena Hekman (glavna ur.), Vesna Zednik (izvršna ur.): *Hrvatska glazba u XX. stoljeću*, Matica hrvatska, Zagreb 2009, str. 522, ISBN 978-953-150-872-8

Naslovljeni skup je održan u Zagrebu u Matici hrvatskoj od 22. do 24. studenoga 2007. g. i pripada seriji skupova Matice hrvatske, zatim knjižnih izdanja kojima je glavna urednica Jelena Hekman, a svi se bave dvadesetim stoljećem. Ovako ukoričen, skup izloženih referata pružio je mnogo više korisnih spoznaja, ali i poruka. Neki su na razini detaljno obrađene preuzete teme (čini se, najkorisniji), neki improvizatorski, a neki preigrani ali i uvjerljivi (dakle, najmanje korisni). Korisni čemu: znanju o sveukupnoj glazbi 20. stoljeća — što je zapravo već u startu uzmanjkalo izostavljanjem nekih područja, a zatim je izostankom članaka nekih autora dodatno osiromašilo ta znanja.

Voditelj skupa je bio Nikša Gligo (a članovi organizacijskog odbora, sada nigdje naznačeni, Nada Bezić, Naila Ceribašić, Davor Hrvoj, Erika Krpan, Grozdana Marošević i Eva Sedak). Uvod (nepotpisan) navodi radove koji nisu objavljeni: Eve Sedak (*Moderna, modernizam i klasicistička moderna u hrvatskoj glazbi 20. stoljeća*), Erike Krpan (*Hrvatska izvedbena glazbena praksa u 20. stoljeću — ishodišta, smjerovi, ideje*), Grozdane Marošević (*Tradicijska glazba u Hrvatskoj — diskursi i prakse*), Joška Čaleta (*Od ožkanja do gange — procesi u tradicijskom glazbovanju dalmatinskog zaleđa 20. stoljeća*), Daria Marušića (*Istarski glazbeni mikrokozmos*), Vedrane Milin-Čurin (*Žensko klapsko pjevanje*), Irene Miholić (*Etnoglazbe*) i Mojce Piškor (*Loše glazbe*).

Redom izlaganja izloženi su i tiskani radovi: Nikša Gligo (*Suvremena hrvatska glazba. Pokušaj estetičkog određenja*), Ivan Čavlović (*Hrvatski skladatelji u dijaspori kao historiografski problem. Korpus hrvatskih skladatelja u bosanskohercegovačkoj glazbenoj kulturi 20. stoljeća*), Mirjana Babić-Sirišćević (*Elementi kontinuiteta u djelima splitskih skladatelja, Silvija Bombardellija, Rubena Radice, Frane Paraća i Olje Jelaska*), Ivan Čurković (*Obzorja nesnošljivosti u operama »Adel i Mara« Josipa Hatzea i »Adelova pjesma« Ive Paraća*), Ivana Tomić-Ferić (*Glazbeni život Splita u 20. stoljeću u svjetlu*

institucionalno organizirane djelatnosti), Dada Ruža (*Kontinuitet glazbenog života Varaždina kroz mijene glazbenih institucija 20. stoljeća*), Nataša Maričić (*Varaždinski skladatelji s kraja 20. stoljeća*).

Dobro je da su sljedeće teme zastupljene no od njih se očekivalo više: Davor Hrvoj (*Jazz u Hrvatskoj. Skica za povijest*), Miro Križić (*Zagrebački jazz kvartet: uloga i značaj*), Saša Nestorović (*Nastojanja i iskustva u edukaciji mladih hrvatskih jazz-glazbenika*).

Etnomuzikološke teme razmjestile su se na više pozicija: Jakša Primorac (*Pučko crkveno pjevanje u 20. stoljeću i glagoljaško pjevanje*), i Ruža Bonifačić (*Takozvana istarska ljestvica: dugotrajni izazov hrvatskoj etnomuzikologiji*) ujedno su primjeri posebnih etnomuzikoloških zadataka. Naila Ceribašić (*Festivalizacija hrvatske tradicijske glazbe u 20. stoljeću*) se odabranim naslovom (premda *ad Forry*) pridružuje pomodnim naslovljavanjima poput klapizacija, estradizacija, da spomenem samo one najbliže ovim sadržajima. Nekada smo se zalagali za nemiješanje u procese opstanka, rastakanja ili mijenama naslijeđenih oblikovanja kako baštine tako i suvremenosti (i pored komisije za šund), a sada se može dodati još jedna »...acija«. Bila bi to elaboracija, u ovim slučajevima (osobito kod Ceribašić), suverena, široko postavljena no time opasnija, jer je u stanju zavoditi bez cjelovitih argumenata kojima bi sve što je potrebno bilo obuhvaćeno. Ujedno se radi o nazivanju pojava koje su najčešće kompromisi (kod glagoljaškog pjevanja znali smo govoriti o »zaštitnom« terminu te ne razumijem zašto bi upravo »glagoljaško pjevanje« ponijelo teret nove osviještene interpretacije no bez pravih argumenata, ali u ime promocije autora članka, Jakše Primorca. Pojave su starije od dvadesetih godina 20. stoljeća (srednjovjekovni sajmovi i nadalje); pa i barokno se razdoblje još otkriva, od novopronađenih izvora do paralelnog života višeznačnih izvedbi, odnosno interpretacija primjerenih našem dobu, koje sve pojave dodatno umnaža. Tome pridonose radovi: Nikola Buble (*Dalmatinsko klapsko pjevanje*), Richard March (*Tamburaštvo u 20. stoljeću. Glazba i simbolika*), Miroslava Hadžihusejnović-Valašek (*Starogradska pjesma u Slavoniji*).

Širina suvremenih (i manje suvremenih) etnomuzikoloških zadataka ogleda se u priložima: Kristina Lučić Andrijanić (*Hrvatska popularna glazba u prvoj polovici 20. stoljeća*), Ladislav Račić (*Električna gitara u Hrvatskoj*), Jana Bosanac (*Lokalni popularno-glazbeni izričaji potkraj 20. stoljeća*), dijelom i Nada Bezić (*Što je 20. stoljeće donijelo Zagrebu — grad kao glazbeni organizam*).

Valja spomenuti sljedeće radove i istaknuti dalekosežnu korist: Tatjana Čunko (*Hrvatska umjetnička glazba 20. stoljeća i Hrvatski radio od 1946. do 1956.*), Lovorka Ruck (*U potrazi za hrvatskim skladateljskim ostavštinama 20. stoljeća*), Marina Stanić-Palašti (*Odabrani zagrebački nakladnici muzikalija prije Drugoga svjetskog rata*), Marijana Pintar (*Skrivene osobe hrvatske glazbe 20. stoljeća. Primjeri rada na biografijama od 5. do 8. sveska Hrvatskoga biografskog leksikona*), Andrija Tomašek (*Glazbeni amaterizam kao čimbenik hrvatske glazbene kulture 20. stoljeća*). Nekada bi se lakonski reklo da je to pospremačka muzikologija, ali bez ovih i ovakvih tekstova, koji su uz to znalački priređeni, nema daljnjeg napretka.

Na kraju, *at least but not last*, što je s kontekstom? Nije tajna da suvremeni muzikolozi priželjkuju svijetlu budućnost i nasljednike u »normalnim«, odnosno normalnim etnomuzikolozima. Silna suvremenost, mislimo li na metodološke eskapade što muzikologa to i etnomuzikologa, ipak zanemari kontekst koji inače neprekinuto propagira i traži u tekstovima muzikološke/etnomuzikološke problematike. Možda je problem u nedostatku uredničkog muzikološkog posla i nedostatku tekstova onih osmero autora koji »do zadanoga roka nisu uspjeli predati rukopis« (navedeno u nepotpisanom uvodu). C. Lévi-Strauss bi rekao da su studije naroda daleko važnije od kratkotrajnih pojedinačnih (ekscenih) pojava, pa bi ova knjiga s obzirom na brojne temeljito priređene ili čak obrađene priloge u konačnici mogla poslužiti takvom cilju.

Gorana DOLINER
Zagreb

